

NURMEKSEN SEURAKUNTA
KIRKKOVALTUUSTON PÖYTÄKIRJAPOHJA

Esityslista vai pöytäkirja

PÖYTÄKIRJA

Pöytäkirjan numero:

2/2019

Ensimmäisen pykälän numero: 23

Vaihda aloittava numero

Tässä pohjassa on varsinaisille
käsiteltäville asioille yksi pykälä (5 §).

Lisää uusi pykälä

Toimeenpano :

Tiedoksi:

Aika	torstaina 2.5.2019 klo 19.00 – 20.30	
Paikka	Seurakuntakeskus, Ikolantie 3	
Läsnä	Myllynen Ulla Mikkilä Hannu	puheenjohtaja varapuheenjohtaja
Jäsenet	Hakkarainen Tarja Jaaranen Merja Jaaranen Veikko Korhonen Jaakko Korhonen Kaisu Korhonen Tarmo Kotilainen Sirkka Kämäräinen Matti Kärkkäinen Emma Martikainen Hannu Mustonen Sinikka Niskanen Irma Ryynänen Pertti Väyrynen Anna-Liisa	
Varajäsenet	Kilpeläinen Lilja Tolvanen Kari Siira Markku	Kärki Ella poissa Rautiainen Miia poissa Väänänen Soile poissa
Muut	Konttinen Markus Taskinen Riitta	kirkkoherra, kn.pj talouspäällikkö, sihteeri
Poissa	Kärki Ella, Rautiainen Miia, Väänänen Soile	

Käsitellyt asiat §§ 23- 33

Allekirjoitukset

Ulla Myllynen
puheenjohtaja

Riitta Taskinen
pöytäkirjan pitäjä

Pöytäkirjan tarkistus

Aika Perjantaina 3.5.2019

Paikka Taloustoimisto

Allekirjoitukset

Pöytäkirja yleisesti nähtävänä

Aika 6.5.2019 - 6.6.2019

Paikka Nurmeksen seurakunnan kirkkoherranvirasto

23 § KOKOUKSEN AVAUS

Kokous aloitettiin alkuhartaudella.

24 § KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS

KL 7:4 mukaan kokous on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on saapuvilla.

KJ 8:5 mukaan kokouksen kutsuu koolle puheenjohtaja kirkkovaltuuston päättämällä tavalla. Kirkkovaltuusto päättää ensimmäisessä kokouksessaan, että kirkkovaltuuston kokousajasta, paikasta ja pöytäkirjan nähtävillä olosta ilmoitetaan Ylä-Karjala lehdessä julkaistavalla kirkollisten ilmoitusten yhteydessä olevalla kuulutuksella.

Pj:n esitys

Kokous todetaan laillisesti kokoonkutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

KV:n päätös

Todettiin kokouskutsu postitetuksi 23.4. ja kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

25 § TYÖJÄRJESTYS

Pj:n esitys Esityslista hyväksytään kokouksen työjärjestykseksi.

KV:n päätös Hyväksyttiin yksimielisesti.

26 § PÖYTÄKIRJAN TARKASTAMINEN JA NÄHTÄVILLÄPITÄMINEN

Kirkkovaltuuston pöytäkirjan tarkastaa kaksi kokouksen valitsemaa tarkistajaa, tai jos kokous niin päättää, kirkkovaltuusto kokouksessaan.

Pj:n esitys Pöytäkirjan tarkistajiksi valitaan kaksi jäsentä (KJ 7:6). Aakkosjärjestyksen mukaan vuorossa ovat Jaaranen Veikko ja Korhonen Jaakko.

Pöytäkirja tarkistetaan taloustoimistossa viimeistään perjantaina 3.5.2019. ja pidetään nähtävillä kirkkoherranvirastossa 6.5.2019 alkaen (KL 25:3).

KV:n päätös Hyväksyttiin yksimielisesti.

27 § TASEKIRJA, TOIMINTAKERTOMUS JA TILINPÄÄTÖS 2018

KN 25.3.2019 § 30

Kirkkoneuvoston on laadittava tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä. Tilinpäätökseen kuuluvat tuloslaskelma, tase ja niiden liitetiedot sekä talousarvion toteutusvertailu ja toimintakertomus. Tilinpäätöksen allekirjoittavat päätösvaltainen kirkkoneuvosto ja taloudesta vastaava viranhaltija. Allekirjoitettu tilinpäätös on annettava viipymättä tilintarkastajille. Tilinpäätösaineisto sidotaan tasekirjaksi (KJ 15:9,2,3, Taloussääntö 25 §).

Toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta, annettava luettelo seurakunnan jäsenten ja luottamushenkilöiden tekemistä aloitteista ja kirkkoneuvoston toimenpiteistä niiden johdosta sekä annettava tietoa seurakunnan talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät ilmene tuloslaskelmassa, taseessa tai taseen liitetiedoissa (KJ 6:6).

Johtokunnat ovat laatineet johtosääntönsä mukaisesti oman työalansa toimintakertomukset kirkkoneuvostolle (JS:t 2:8).

Tasekirja 2018/toimintakertomus ja tilinpäätös. Liite 1/27 §

Esitys

Kirkkoneuvosto hyväksyy ja allekirjoittaa seurakunnan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen vuodelta 2018 liitteen 1/20KN §:n mukaisena ja luovuttaa sen tilintarkastajille sekä valtuuttaa kirkkoherran ja talouspäällikön allekirjoittamaan vahvistusilmoituskirjeen tilintarkastajille.

Kirkkoneuvosto ehdottaa kirkkovaltuustolle, että se hyväksyy vuoden 2018 tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen

KN:n päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.

KV:n päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.

28 § TILINTARKASTUSKERTOMUS 2018 JA VASTUUVAPAUDEN MYÖNTÄMINEN

Esitys	<p>Tilintarkastus on suoritettu ja tilintarkastajat ovat antaneet kertomuksensa kirkkovaltuustolle 15.4.2019. Liite 1 § 28.</p> <p>Tilintarkastajat esittävät tilinpäätöksen hyväksymistä sekä vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille.</p>
KV:n päätös	<p>Käsiteltiin tilintarkastuskertomus vuodelta 2018. Kirkkovaltuusto hyväksyi yksimielisesti tilinpäätöksen ja myönsi yksimielisesti vastuuvapauden tilivelvollisille tilikaudelta 1.1.2018 - 31.12.2018 tilintarkastajan esityksen mukaisesti.</p>

29 § NURMEKSEN TULEVAISUUSUUNNITELMA

KN 25.3.2019 § 21

Nurmeksen seurakunnan voimassaoleva strategian päivittämisen ja uudistamisen tarve nousi toiminnan suunnittelusta. Edellinen strategia on hyväksytty kirkkovaltuustossa 16.12.2010 § 32.

Nurmeksen tulevaisuussuunnitelma 2019 - 2025. Liite 1 § 29

Esitys Kirkkoneuvosto esittää kirkkovaltuustolle, että kirkkovaltuusto hyväksyy Nurmeksen tulevaisuussuunnitelman 2019 - 2025.

KN:n päätös Hyväksyttiin yksimielisesti.

KV:n päätös Hyväksyttiin yksimielisesti.

30 § ALOITE VALTIMON JA NURMEKSEN SEURAKUNTIEN SEURAKUNTAJAON MUUTOKSESTA

KN 17.4.2019 § 29

Valtimo-Nurmes yhteistyön kehittämishankkeessa 2018-2019 Valtimon ja Nurmeksen seurakunnat ovat yhdessä valmistelleet aloitteen seurakuntajaon muutoksesta alkaen vuodesta 2020. Molempien seurakuntien tulee päättää saman sisältöisestä aloitteesta ja pyydettyä tuomiokapitulia toimimaan aloitteen mukaisesti, jonka jälkeen asia siirtyy kirkkohallituksen päätettäväksi.

Nurmeksen henkilöstöä on kuultu 17.4.2019
Seurakuntalaisten kuuleminen on pidetty 17.4.2019.

Liitteet: Valtimon ja Nurmeksen seurakuntien yhdistymissopimusluonnos
Muistio Nurmeksen henkilöstön kuulemisesta 17.4.2019
Muistio seurakuntalaisten kuulemistilaisuudesta 17.4.2019

Esitys

Esitetään kirkkovaltuustolle hyväksyttäväksi seuraavan sisältöinen päätös:

1) Valtimon ja Nurmeksen yhdistymissopimus merkitään tiedoksi.
2) Nurmeksen seurakunta toteaa, että Valtimon seurakunnan liittäminen Nurmeksen seurakuntaan on sekä hallinnollisesti, toiminnallisesti että taloudellisesti tarkoituksenmukaista.

1. Kirkkolain 13:1 nojalla kirkkovaltuusto tekee Kirkkohallitukselle aloitteen seurakuntajaon muuttamiseksi siten, että Valtimon seurakunta lakkautetaan 31.12.2019 ja se liitetään 1.1.2020 alkaen Nurmeksen seurakuntaan.

2. Kirkkolain 13:4 nojalla kirkkovaltuusto esittää Kirkkohallitukselle, että Valtimon seurakunnan omaisuus siirtyy 1.1.2020 alkaen Nurmeksen seurakunnalle, joka kyseisestä ajankohdasta lukien vastaa siirrettyyn omaisuuteen kohdistuvista veloista ja muista velvoitteista.

3. Kirkkohallitus määrää niitä seurakuntien vapaaehtoisia rahastoja, jotka on perustettu määrättyjä tarkoituksia varten tai lahja- ja testamenttivaroin, käytettäväksi edelleen niiden tarkoitusten ja ehtojen mukaisesti.

4. Valtimon seurakunnan virat lakkautuvat 31.12.2019. Nurmeksen seurakunta perustaa 2. seurakuntapastorin viran. Viran kelpoisuusehdot määräytyvät KJ:n 5 luvun § 1 ja 2 ja 6 luvun 1§:n mukaan sekä kirkkovaltuuston mahdollisesti päättämien viran erityisehtojen mukaan. Tehtävä ja virkapaikka määritetään tehtävänkuvauksessa.

5. Kirkkolain 13 luvun 2 §:n nojalla Nurmeksen seurakuntaan siirtyvän henkilöstön osalta virkojen perustamisesta päättää kirkkohallituksen tekemän seurakuntajaon muuttamispäätöksen jälkeen Nurmeksen kirkkovaltuusto. Kirkkojärjestyksen 13 luvun 3 §:n mukaan kirkkoneuvosto ottaa siirretyt

viranhaltijat ja sijoittaa siirretyt työntekijät tehtäviinsä. Kirkkolain 13 luvun 2 §:n mukaan siirretyillä viranhaltijoilla ja työntekijöillä on oikeus saada virka- tai työsopimussuhteeseensa kuuluvat edut sellaisina, että ne eivät ole epäedullisemmat kuin heille aikaisemmin kuuluneet vastaavat edut.

6. Tuomiokapituli määrää laajentuneen Nurmeksen seurakunnan kirkkovaltuuston muodostamisen käytännöt ja määrääjat. Kirkkovaltuusto lisäksi ilmoittaa, että seurakuntajakoselvitystä tehtäessä seurakunnan viranhaltijoita ja työntekijöitä on kuultu ja että kirkkovaltuusto on merkinnyt tiedoksi kuulemisten tuloksen. Kirkkojärjestyksen 13:1,3 nojalla kirkkovaltuusto lähettää aloitteen Kuopion hiippakunnan tuomiokapitulille toimitettavaksi edelleen Kirkkohallitukselle. Liitteenä toimitetaan selvitysmiehen raportti sekä muistiot henkilöstön ja seurakuntalaisten kuulemisesta.

KN:n päätös Hyväksyttiin yksimielisesti.

KV:n päätös Hyväksyttiin yksimielisesti.

31 § MUUT ASIAT

Ei ollut.

32 § ILMOITUSASIAT

Ei ollut.

**33 § OIKAISUVAATIMUSOHJEET, VALITUSOSOITUS JA KOKOUKSEN
PÄÄTTÄMINEN**

Puheenjohtaja antoi valitusosoitteen. Kokous päättyi klo 20.30.

Nurmeksen ev.lut seurakunta

VALITUSOSOITUS

Kirkkovaltuusto

Kokouspäivämäärä 2.5.2019

Pöytäkirjan pykälä 33

MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Kieltojen perusteet	<p>Valmistelua ja täytäntöönpanoa koskevat muutoksenhakukiellot</p> <p>Seuraavista päätöksistä ei kirkkolain 24 luvun 5 §:n mukaan saa tehdä kirkollisvalitusta eikä hallintolainkäyttölain 5 §:n 1 momentin nojalla hallintovalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Julkista hankintaa koskevasta päätöksestä ei saa tehdä julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, hankintalaki) mukaista valitusta, koska päätös koskee yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua.</p> <p>Pöytäkirjan pykälät: 23 -26, 30-33</p>
	<p>Erikseen säädetty muutoksenhakukiellot</p> <ol style="list-style-type: none">Hallintolainkäyttölain 5 §:n 2 mom.n mukaan päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla.Muun lain mukaan päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla.Hankintaa koskevista päätöksistä ei kirkkolain 24 luvun 8 a §:n 2 momentin nojalla saa tehdä kirkkolain mukaista oikaisuvaatimusta eikä kirkollisvalitusta, jos asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan. Asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan, mikäli hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnyksen¹. <p>Pöytäkirjan pykälät ja valituskieltojen perusteet:</p>

HANKINTAOIKAISU

Hankintaoikaisu n tekeminen	<p>Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön asianosainen voi tehdä hankintayksikölle kirjallisen hankintaoikaisun (Hankintalaki 132-135 §).</p> <p>Toimitusosoite</p> <p>Hankintaoikaisu toimitetaan hankintayksikölle.</p> <p>Hankintayksikkö:</p> <p>Käyntiosoite: Postiosoite: Telekopio: Sähköposti:</p> <p>Hankintaoikaisu on tehtävä 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa viestin katsotaan saapuneen vastaanottajalle sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin. Hankintaoikaisun on oltava perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioaloajan päättymistä. Hankintaoikaisun voi omalla vastuullaan lähettää postitse, lähin välityksellä tai sähköisesti.</p>
Hankintaoikaisu n sisältö	<p>Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi:</p> <ul style="list-style-type: none">oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksitiedot hankintaoikaisun kohteena olevasta päätöksestämillaista oikaisua päätökseen vaaditaanmillä perusteilla oikaisua päätökseen vaaditaan <p>Hankintaoikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.</p>

Muotoiltu: Fontti: 8 pt, Alleviivaus

Muotoiltu: Fontti: 8 pt, Alleviivaus

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen ja valitusaika	<p>Kirkollis- ja hallintovalitukset</p> <p>Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella.</p> <p>Valitusviranomainen ja yhteystiedot:</p> <ul style="list-style-type: none">Itä-Suomen hallinto-oikeus <p>Käyntiosoite: Minna Canthin katu 64, Kuopio Postiosoite: PL 1744, 70101 Kuopio Telekopio: 0295642501 Sähköposti:</p> <p>Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet.</p>
---	---

¹ Hankintalain soveltamisen kynnyksenarvot (alv 0%): 60.000 € (tavarat ja palvelut sekä suunnittelukilpailut), 150.000 € (rakennusurakat), 400.000 € (sosiaali- ja terveyspalvelut) ja 500 000 € (käyttöoikeussopimukset).

	<p>Kirkollisvalitus, pöytäkirjan pykälät: Hallintovalitus, pöytäkirjan pykälät: 27 - 29</p> <p>Kirkollisvalitus alistusasiassa Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella.</p> <p>Valitusviranomainen ja yhteystiedot:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kuopion hiippakunnan tuomiokapituli, pöytäkirjan pykälät: Käyntiosoite: Kuninkaankatu 22 A, Kuopio Postiosoite: PL 42, 70101 KUOPIO Telekopio: Sähköposti: • Kirkkohallitus, pöytäkirjan pykälät: PL 210 (Eteläranta 8), 00131 Helsinki Telekopio: 09-1802 350 Sähköposti: kirkkohallitus@evl.fi 	<p>Valitus aika 30 päivää 30 päivää</p> <p>Valitus aika 30 päivää 30 päivää</p>
Muutoksenhaku-ajan laskeminen	<p>Valitus- ja oikaisuvaatimusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista, tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.</p>	
	<p>Valitus markkinaoikeuteen Valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen.</p> <p>Jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen hankintalain 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa, valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun tarjoaja on saanut tiedon päätöksestä valitusosoituksineen.</p> <p>Valitus markkinaoikeudelle on tehtävä viimeistään kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.</p> <p>Ehdokkaan tai tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä oheisasiakirjoineen tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa viestin katsotaan saapuneen vastaanottajalle sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.</p> <p>Hankinta-asiaan muutosta hakevan on lisäksi kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön ilmoittamaan osoitteeseen viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Hankintayksikön yhteystiedot ovat edellä hankinta-oikaisu koskevassa kohdassa.</p> <p>Markkinaoikeuden yhteystiedot</p> <p>Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle osoitettuna osoitteeseen:</p> <p>Postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 HELSINKI Käyntiosoite: Tuomioistuimet-talo, Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki Telekopio: 029 56 43314 Sähköpostiosoite: markkinaoikeus@oikeus.fi</p> <p>Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet.</p>	
Valituskirjelmä	<p>Valituskirjelmässä on ilmoitettava:</p> <ul style="list-style-type: none"> - valittajan nimi ja kotikunta - postiosoite, puhelinnumero ja muut tarvittavat yhteystiedot - sähköpostiosoite, jos valitusviranomaisen päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä - päätös, johon haetaan muutosta - milta kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi - perusteet, joilla muutosta vaaditaan 	

	<p>Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.</p> <p>Valituskirjelmään on liitettävä:</p> <ul style="list-style-type: none"> – päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä – todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta – asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle. <p>Asiamiehen, jolle hän ole asianajaja tai julkinen oikeusavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.</p> <p>Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella voidaan saattaa hankintalaissa tarkoitettu hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan. Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee 1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua, 2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin hankintalain 75 §:n nojalla tai 3) sitä, että hankintalain 93 §:ssä tarkoitetun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan havintaa hintaa tai kustannuksia. Asia voidaan saattaa markkinaoikeuden käsiteltäväksi, jos hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnyksen.</p>
Valitus-asiakirjojen toimitaminen	Valitusasiakirjat on toimitettava valitusajassa päätöksessä mainitulle valitusviranomaiselle. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.
Oikeudenkäyntimaksu	Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu, jollei lain 5, 7, 8 tai 9 §:stä muuta johdu. Oikeudenkäyntimaksu hallinto-oikeudessa on 260 euroa ja markkinaoikeudessa 2050 €. Käsitelymaksu markkinaoikeudessa on kuitenkin 4100 €, jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoonaa euroa ja 6140 €, jos hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa.
	Yksityiskohtainen valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.